

Rengjøring av ryggssprøyter og håndholdte sprøyter

Når sprøytearbeidet er avsluttet bør tanken på sprøyta skylles godt med vann. Det er viktig også skylle gjennom alle slanger, dyser m.m. for å unngå at partikler tørker og blir sittende fast. Da vil du lettere unngå at ulike forurensninger tetter sprøytas komponenter. Husk å bruke hansker og annet egnet verneutstyr til arbeidet.

Hva gjør jeg med gjenværende rester av sprøytevæske?

Dersom du har kalibrert sprøyta riktig før bruk, skal det i utgangspunktet kun være små væskemengder igjen i tanken. Eventuelle væskerester fortynnes minst fem ganger med vann. Dette sikrer at væskerestene ikke gjør noen skade ved utsprøyting, men heller gir en svak nytteeffekt. Den fortynnede væsken sprøyter du ut over et allerede behandlet areal/kultur. Skyll deretter sprøyta minst tre ganger med rent vann. Se også plantevernmiddeletikettens beskrivelse av hva som er anbefalt for det aktuelle preparatet.

Innvendig og utvendig rengjøring

Det er viktig med en totalrengjøring av sprøyta ved bruk av spesielle preparater, ved sprøyting i følsomme kulturer, ved sesongslutt og når du skal kalibrere og gjøre egenkontroll av sprøyta. Hvis det brukes utstyr med svært konsentrert væske, vil det være behov for hyppigere rengjøring.

Vask sprøyta innvendig med anbefalt vaskemiddel. Se plantevernmiddeletikett for nærmere detaljer om valg av vaskemiddel. Husk også å vaske utsiden av spredeutstyret. Her vil det samle seg søl og rester av plantevernmidler.

Ryggsprøyter er ikke utstyrt med bunnplugg som kan åpnes slik som åkersprøyter (grunnet sikkerhet mot mulig lekkasje). Du må likevel aldri snu en ryggssprøyte på hodet for å tømme ut eventuelle væskerester. Det medfører at sprøytevæske renner ut på utsiden av sprøyta. For å tømme tanken må du i stedet skru ut dysen (husk å bruke hansker). Ved å holde inne håndtaket, renner væska i tanken raskt ut av slangen på en sikker måte (eventuelt under utpumping). På denne måten er det også lettere å samle opp væskerestene.

Hvor bør rengjøringen skje?

Skyllvann skal aldri helles ut i sluk eller steder hvor det kan gi avrenning direkte til vassdrag. Utvendig rengjøring skal skje på et sted hvor det er liten fare for forurensning av vannforekomster. Det kan for eksempel foregå på et område med aktiv og bindende jord som leire/morenejord med torv/grasvekst øverst. Sandjord og annen lett drenerbar jord må unngås. Opparbeidet vaskeplass med god avrenning er heller ikke egnet.

Unngå frostskafer

Utstyret bør lagres frostfritt og ikke i direkte sollys. Dersom det likevel er fare for frost, blandes det frostvæske på tanken (50 % vann). Dette sprøytes ut gjennom slanger og dyser slik at det ikke er fare for at disse ødelegges av frost.

Husk også kalibrering og egenkontroll av sprøyta

Du finner beskrivelse av hvordan du kan kalibrere ryggssprøyta for å sikre rett dosering på [Mattilsynets nettsider](#). Se også [Sjekkliste for egenkontroll av ryggssprøyter](#).

For informasjon om verneutstyr og bruk av ryggssprøyter, se Norsk landbruksrådgiving sin [Sprøyteskole](#).

Huskeliste ved rengjøring av sprøyter:

- Følg plantevernmiddeletikettens anbefalinger om avfallshåndtering og rengjøring av sprøyta.
- Les sprøytas bruksanvisning om hvordan rengjøre sprøyta.
- Bruk egnet verneutstyr.
- Velg en vaskeplass hvor det er liten fare for avrenning.

Ved rengjøring av sprøyteutstyr kan skyllvannet sprøytes utover den aktuelle kulturen, eller annet egnet grasdekket areal med leire-/ morenejord.

Foto: Arnstein Staverløkk.